

**Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ ректора 31.01.2025 № 21-ОД

ЗАТВЕРДЖЕНО зі змінами
Наказ ректора 28.03.2025 № 41-ОД

**ПОРЯДОК
ЗДОБУТТЯ І ПРИСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КВАЛІФІКАЦІЙ
У ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»**

ПОГОДЖЕНО
Протокол засідання
вченої ради від 31.01.2025 № 7

ПОГОДЖЕНО зміни
Протокол засідання
вченої ради від 28.03.2025 № 9

**ПОРЯДОК
ЗДОБУТТЯ І ПРИСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КВАЛІФІКАЦІЙ
У ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»**

1. Загальні положення

1.1. Порядок здобуття і присвоєння професійних кваліфікацій у ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (далі – Порядок) розроблений відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу», Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, Порядку присвоєння та підтвердження професійних кваліфікацій кваліфікаційними центрами, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 р. № 956, Порядку присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2024 р. № 1223 «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту», Положення про організацію освітнього процесу в ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Положення про розроблення, затвердження, оновлення змісту та закриття освітніх програм у ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії для проведення атестації здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) і другому (магістерському) рівнях у ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

1.2. ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (далі – Університет) як суб'єкт освітньої діяльності може присвоювати повні або часткові професійні кваліфікації, якщо це передбачено освітньо-професійною програмою.

1.3. Порядок регламентує присвоєння професійних кваліфікацій особам, які:

- здобувають вищу освіту в Університеті за освітньо-професійною програмою, якою передбачено присвоєння професійних кваліфікацій;
- переводяться з іншого закладу освіти до Університету на освітньо-професійну програму, за якою передбачено присвоєння професійних кваліфікацій;
- переводяться з однієї освітньо-професійної програми на іншу в межах Університету, за якою передбачено присвоєння професійних кваліфікацій;
- поновлюються до складу здобувачів освіти Університету на освітньо-професійну програму, за якою передбачено присвоєння професійних кваліфікацій.

1.4. Присвоєння професійних кваліфікацій здійснюють відповідно до цього Порядку; стандартів вищої освіти з відповідної спеціальності; професійних стандартів; принципів валідності, об'єктивності, незалежності, доброчесності, відкритості, прозорості й неупередженості.

1.5. У цьому Порядку терміни вжито в такому значенні:

- **апеляція** – оскарження здобувачем результатів процедури присвоєння професійних кваліфікацій;
- **атестація** – установлення відповідності результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам освітньо-професійної програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту, зокрема в частині присвоєння професійних кваліфікацій;
- **здобувач** – особа, яка навчається в Університеті за освітньо-професійною програмою, якою передбачено присвоєння професійних кваліфікацій;
- **освітня кваліфікація** – визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності й засвідчена відповідним документом про освіту

- сукупність установлених стандартом освіти і здобутих особою компетентностей і результатів навчання;
- **освітньо-професійна програма (ОПП)** – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою цілей і результатів навчання, що дає право на здобуття визначеної освітньої та професійної (професійних) кваліфікацій;
 - **принцип валідності** – принцип забезпечення відповідності оцінюваних результатів навчання вимогам, визначеним у професійному стандарті;
 - **професійна кваліфікація (повна)** – визнана або присвоєна/підтверджена суб'єктом, уповноваженим на це законодавством, і засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей і/або результатів навчання, що дає змогу здійснювати всі трудові функції, визначені відповідним професійним стандартом;
 - **професійна кваліфікація (часткова)** – визнана або присвоєна/підтверджена суб'єктом, уповноваженим на це законодавством, і засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей і/або результатів навчання, що дає змогу здійснювати частину трудових функцій, визначених відповідним професійним стандартом;
 - **професійний стандарт** – затверджені в установленому порядку вимоги до компетентностей працівників, що слугують основою для формування професійних кваліфікацій;
 - **процедура оцінювання результатів навчання** – процедура встановлення відповідності обсягу компетентностей здобувача відповідному професійному стандарту, за результатами якої може бути визнано здобуті ним результати навчання й відповідно присвоєно професійні кваліфікації.

2. Вимоги до освітньо-професійних програм, за якими передбачено присвоєння професійних кваліфікацій

2.1. Інформація про присвоєння професійних кваліфікацій має бути зазначена в профілі ОПП.

2.2. Професійні кваліфікації можуть бути присвоєні за професіями, які зазначені в чинному класифікаторі професій, основою розроблення якого було прийнято Міжнародну стандартну класифікацію професій (ISCO 88: International Standard Classification of Occupations. Geneva: ILO), яку Міжнародна конвенція статистики праці Міжнародного бюро праці рекомендувала для переведення національних даних у систему, що полегшує міжнародний обмін професійною інформацією.

Указані професійні кваліфікації мають відповідати рівню вищої освіти.

2.3. За наявності затвердженого професійного стандарту присвоюють професійні кваліфікації, назви яких наведено у професійному стандарті.

2.4. ОПП має містити компетентності й результати навчання, що дають підстави для присвоєння визначених професійних кваліфікацій (усі передбачені професійним стандартом трудові функції і компетентності мають бути враховані в ОПП); у разі присвоєння часткової кваліфікації – в ОПП має бути зазначено, за якою саме трудовою функцією чи трудовими функціями, передбаченими професійним стандартом, це відбувається, а результати навчання за ОПП мають задовольняти виконання принаймні однієї трудової функції.

2.5. В ОПП мають бути передбачені обов'язкові освітні компоненти, які забезпечують набуття трудових функцій і компетентностей, передбачених професійним стандартом, що дають підстави для присвоєння професійних кваліфікацій, зазначених в ОПП.

2.6. В ОПП має бути передбачено проходження виробничих практик, які забезпечують практичну підготовку відповідно до зазначених у професійному стандарті трудових функцій

за відповідною професією в обсязі не менше 6 кредитів ЄКТС (не менше 3 кредитів ЄКТС для часткових професійних кваліфікацій).

2.7. Компетентності й результати навчання, необхідні для присвоєння професійних і часткових професійних кваліфікацій, можуть бути здобуті шляхом формальної, неформальної чи інформальної освіти.

2.8. ОПП, зокрема міждисциплінарна, може передбачати можливість присвоєння кількох додаткових професійних кваліфікацій, що формуються за рахунок її вибірових освітніх компонентів.

2.9. Здобувачеві вищої освіти за результатами виконання ОПП може бути присвоєно не більше двох повних професійних кваліфікацій.

3. Процедури здобуття і присвоєння професійних кваліфікацій

3.1. Процедури здобуття і присвоєння професійних кваліфікацій передбачають такі етапи:

- організаційний;
- теоретичне навчання здобувачів;
- практична підготовка здобувачів;
- атестація здобувачів;
- апеляція (за необхідності).

ОПП, які реалізуються в Університеті, можуть визначати додаткові етапи, заходи й вимоги щодо здобуття і присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти, що не суперечать цьому Порядку.

3.2. На першому, організаційному етапі, гарант програми і робоча група аналізують нормативні документи, тенденції розвитку освіти, проводять зустрічі зі студентами, роботодавцями й визначають необхідність присвоєння професійних кваліфікацій в ОПП. Якщо ОПП передбачатиме присвоєння професійних кваліфікацій, це обов'язково необхідно зазначити в її профілі. Крім того, гарант і робоча група з розроблення (перегляду) ОПП мають урахувати в ній усі вимоги професійного стандарту.

3.3. Відповідність цілей ОПП трудовим функціям і компетентностям професійного стандарту розробники демонструють у відповідній матриці ОПП. Окрім цілей ОПП, розробники мають забезпечити виконання вимог відповідних професійних стандартів належним змістом підготовки, контрольними заходами, атестацією тощо.

3.4. Другий етап процедури здобуття і присвоєння професійних кваліфікацій передбачає проходження теоретичного навчання відповідно до вимог ОПП, здійснення оцінювання за всіма освітніми компонентами, завдяки чому студенти здобувають необхідні для присвоєння професійних кваліфікацій компетентності й досягають відповідних програмних результатів навчання, потрібних для виконання трудових функцій.

До викладання освітніх компонентів, які забезпечують формування компетентностей і досягнення результатів навчання, що дають підстави для присвоєння визначеною освітньою програмою професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій) можуть бути залучені представники баз практик, яких працевлаштовують сумісниками на відповідні кафедри.

3.5. Третій етап передбачає проходження здобувачами вищої освіти практичної підготовки в реальних умовах професійної діяльності, що закріплює й поглиблює засвоєння ними набутих компетентностей і результатів навчання, відповідно до цілей ОПП, що корелюють з професійними стандартами.

Здобувач має пройти виробничі практики з виконанням завдань, розроблених відповідно до трудових функцій професійного стандарту.

Освітня програма має передбачати практичну підготовку обсягом не менше 6 кредитів ЄКТС для присвоєння повної професійної кваліфікації і не менше 3 кредитів – для присвоєння часткової професійної кваліфікації.

Гарант освітньої програми разом із завідувачем кафедри й керівником практики добирають бази практики й погоджують з їх керівництвом перелік компетентностей і

програмних результатів навчання, яких має набути здобувач під час навчання на базі практики для подальшого присвоєння йому професійної кваліфікації, та програму практичного навчання.

3.6. Четвертий етап передбачає атестацію (підсумкове оцінювання) повноти набутих здобувачем вищої освіти компетентностей і досягнутих програмних результатів навчання на відповідність узгодженим з відповідним професійним стандартом вимогам ОПП. Для цього програми атестації мають повною мірою охоплювати всі цілі ОПП, без досягнення яких неможливе присвоєння професійних кваліфікацій, мати обґрунтований порядок і критерії оцінювання результатів навчання, вчасно оприлюднені й доступні для здобувачів.

3.7. До атестації допускають здобувачів освіти, які повністю завершили засвоєння змісту ОПП, виконали всі вимоги індивідуального навчального плану, пройшли практичну підготовку в установленому ОПП обсязі.

3.8. Форми атестації здобувачів освіти регламентовані стандартом вищої освіти з відповідної спеціальності.

Теми кваліфікаційних робіт бажано погоджувати з керівництвом баз практики.

Для проведення атестації здобувачів освіти створюють екзаменаційну комісію, що діє відповідно до Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії для проведення атестації здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) і другому (магістерському) рівнях у ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». До атестації здобувачів вищої освіти, яким присвоюють професійні кваліфікації, залучають представників роботодавців, професійних організацій та об'єднань.

3.9. Результати атестації є підставою для присвоєння або відмови у присвоєнні професійних кваліфікацій. За умови позитивної оцінки результатів атестації Університет на підставі рішення екзаменаційної комісії присуджує особі, яка успішно виконала ОПП за певним рівнем вищої освіти, відповідний ступінь вищої освіти і присвоює відповідні кваліфікації, зокрема професійні.

Професійні кваліфікації, присвоєні Університетом, зазначають у документі про здобуття відповідного ступеня вищої освіти.

3.10. У випадку незгоди з результатами атестації здобувач вищої освіти має право на апеляцію в установленому порядку.

3.11. Рішення про присудження ступеня вищої освіти і присвоєння відповідних кваліфікацій, зокрема професійних, може бути скасоване Університетом у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності, зокрема фабрикації, фальсифікації тощо в порядку, установленому Кабінетом Міністрів України.

4. Процедура присвоєння професійної кваліфікації у разі відсутності професійного стандарту

4.1. У разі відсутності професійного стандарту Університет присвоює професійні кваліфікації за погодженням із Національним агентством кваліфікацій з урахуванням порядку, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 1223 від 25.10.2024 р.

5. Прикінцеві положення

5.1. Порядок здобуття і присвоєння професійних кваліфікацій у ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» затверджує вчена рада Університету. Його вводять у дію наказом ректора.

5.2. Зміни й доповнення до цього Порядку вносить і затверджує вчена рада Університету в тому самому порядку, що й самий Порядок.

5.3. Контроль за виконанням порядку здійснює проректор із науково-навчальної роботи.